COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 28.05.1997
COM(97) 195 def.

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN DE RAAD

tot aanpassing aan de technische en wetenschappelijke vooruitgang van Richtlijn 92/43/EEG inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna

(door de Commissie ingediend)

TOELICHTING

Betreft: **voorstel voor een richtlijn (EG) van de Raad houdende aanpassing aan de vooruitgang van de techniek van Richtlijn 92/43/EEG inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna**

1. Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (de zogenaamde habitatrichtlijn) voorziet in het opzetten in verschillende fasen van een netwerk van beschermde natuurlijke habitats, genaamd Natura 2000.

2. Krachtens artikel 2, lid 2, van Richtlijn 92/43/EEG beogen de maatregelen van deze richtlijn de natuurlijke habitats en de wilde dier- en plantensoorten van communautair belang in een gunstige staat van instandhouding te houden of te herstellen.

3. Krachtens artikel 4 van Richtlijn 92/43/EEG stelt elke lidstaat op basis van de criteria van bijlage III (fase I) en van de relevante wetenschappelijke gegevens een lijst van gebieden voor waarop staat aangegeven welke typen natuurlijke habitats van bijlage I en welke inheemse soorten van bijlage II in die gebieden voorkomen.

4. Bijlage I en II van Richtlijn 92/43/EEG mogen worden gewijzigd overeenkomstig de eerste alinea van artikel 19. De noodzakelijke wijzigingen voor de aanpassing aan de technische en wetenschappelijke vooruitgang worden op voorstel van de Commissie door de Raad bij gekwalificeerde meerderheid vastgesteld.

5. Bij de toetreding tot de Unie van Oostenrijk, Finland en Zweden zijn bijlagen I en II gewijzigd (PB nr. L 1 van 1.1.1995, blz. 135).

6. Desondanks hebben verscheidene lidstaten, alsmede de wetenschappelijke werkgroep die in het leven is geroepen door het Comité 'habitats' (ingesteld bij de richtlijn) de wens uitgesproken dat bijlage I en II van Richtlijn 92/43/EEG worden aangepast in het licht van de technische en wetenschappelijke vooruitgang. Het verzoek tot aanpassing heeft betrekking op:

   - omschrijving van de habitattypen van gemeenschappelijk belang in de noordelijke regio met het oog op een nadere precisering van de uitbreiding van de oorspronkelijke lijst die bij de toetreding van Zweden en Finland is vastgesteld;

   - de wetenschappelijke nomenclatuur van een aantal soorten die sinds de opstelling van de oorspronkelijke bijlagen zich verder heeft ontwikkeld.

Alle bijgewerkte wetenschappelijke gegevens betreffende de betrokken typen natuurlijke habitat en soorten van gemeenschappelijk belang wijzen erop dat bijlage I en II moet worden aangepast.

Voor wat betreft bijlage I heeft de aanpassing van de typologie van Europese habitats, hetgeen heeft plaatsgevonden op basis van het project CORINE-biotopen[1] geleid tot de samenstelling van een handleiding voor de interpretatie van habitats in de Europese Unie. Deze handleiding omvat de nieuwe codes Natura 2000 waarmee alle typen natuurlijke habitats kunnen worden omschreven. Een eerste versie, EUR 12, van de handleiding is in april 1995 door de Commissie gepubliceerd waarin de gegevens van dat moment voor de twaalf lidstaten waren opgenomen. Een tweede versie, EUR 15, is in april 1996 verschenen waarin de nieuwe prioritaire habitats van gemeenschappelijk belang zijn vermeld, die bij de toetreding van de drie nieuwe lidstaten zijn toegevoegd.

7. Tijdens de vergadering van 13 september 1996 van het Comité 'habitats' zijn de vertegenwoordigers van de lidstaten in het comité het unaniem eens geworden over de volgende aanpassingen:

* Bijlage I:

- de CORINE-biotopen voor de interpretatie van de typen habitat worden vervangen door die van de nieuwe handleiding voor de interpretatie van habitats in de Europese Unie, versie EUR15, van april 1996;

- de CORINE-code van 1989 wordt vervangen door de NATURA-2000-code die momenteel algemeen als wetenschappelijke referentie wordt erkend;

- de nieuwe typen noordelijke habitats (daarvan zijn er zeven prioritair) worden omschreven overeenkomstig het advies van de wetenschappelijke werkgroep van het Comité 'habitats';

- de onderverdeling van habitats (b.v. grijze duinen) wordt afgeschaft aangezien deze zijn opgenomen in de handleiding voor de interpretatie, versie EUR 15;

- er wordt rekening gehouden met de recente wetenschappelijke omschrijving van het type habitat Turloughs buiten Ierland; derhalve wordt in het type habitat "*Turloughs (Ierland)" het woord (Ierland) geschrapt;

- de habitat "*bossen met *Taxus baccata*" wordt opnieuw ingedeeld naar aanleiding van het wetenschappelijk advies om de formaties op de Britse eilanden over te hevelen van de subcategorie "mediterrane montane naaldboombossen" naar de subcategorie "bossen in de Europese gematigde klimaatzone";

---

[1] CORINE biotopen - technical handbook, volume 1, pp. 73-109; Corine/Biotopes/89/2.2, 19 mei 1988, gedeeltelijk bijgewerkt op 14 februari 1989.

- bepaalde benamingen die verwarring kunnen opleveren ten aanzien van de habitattypen worden vervangen door de duidelijkere namen uit de handleiding voor de interpretatie, versie EUR 15;

- in iedere titel worden de triviale soortnamen vervangen door de Latijnse namen om op deze wijze aan te sluiten bij het wetenschappelijk gebruik.

* Bijlage II:

- de soortnamen die bij de opstelling van de bijlage verkeerd zijn aangeduid worden aangepast aan de taxonomie en de nomenclatuur die momenteel in de wetenschappelijke wereld gehanteerd wordt;

- bepaalde noordelijke soorten die door wetenschappers uit Zweden en Finland gezamenlijk zijn omschreven, worden toegevoegd.

Er worden geen extra moeilijkheden verwacht voor de lidstaten om de gewijzigde richtlijn na te leven.

8. Gezien het subsidiariteitsbeginsel en het proportionaliteitsbeginsel is het noodzakelijk gebleken dat dit voorstel op communautair niveau tot stand wordt gebracht aangezien het hier gaat om een eenvoudige aanpassing aan de technische en wetenschappelijke vooruitgang van een basisbesluit van de Gemeenschap.

* * *

De Commissie stelt de Raad voor het aangehechte voorstel voor een richtlijn van de Raad goed te keuren.

Voorstel voor een richtlijn van de Raad tot aanpassing aan de technische en wetenschappelijke vooruitgang van Richtlijn 92/43/EEG inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap,

Gelet op Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna[1], inzonderheid op artikel 19, lid 1,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Overwegende dat de bijlagen I en II van Richtlijn 92/43/EEG moeten worden aangepast teneinde deze in het licht van de technische en wetenschappelijke vooruitgang te actualiseren ten aanzien van bepaalde typen natuurlijke habitat en bepaalde soorten;

Overwegende dat de handleiding voor de interpretatie van de habitattypen van de Europese Unie (in de EUR-15-versie van april 1996) de nieuwe NATURA 2000-codes bevat die overeenstemmen met de diverse typen natuurlijke habitat; dat het noodzakelijk is in bijlage I van Richtlijn 92/43/EEG de verwijzing naar de CORINE-codes te vervangen door een verwijzing naar de NATURA 2000-codes,

HEEFT DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

---

[1] PB nr. L 206 van 22.7.1992, blz. 7; als gewijzigd bij de Akte van Toetreding van de Republiek Oostenrijk, de Republiek Finland en het Koninkrijk Zweden.

De bijlagen I en II van Richtlijn 92/43/EEG worden vervangen door de tekst in de bijlage van deze richtlijn.

Artikel 2

De Lid-Staten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om vóór 31 december 1997 aan deze richtlijn te voldoen en stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

Wanneer de Lid-Staten deze bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen, of bij de officiële bekendmaking daarvan, naar de onderhavige richtlijn verwezen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de Lid-Staten.

Artikel 3

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van haar bekendmaking in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen.

Artikel 4

Deze richtlijn is gericht tot de Lid-Staten.

Gedaan te ..., ...

Voor de Raad
De Voorzitter

BIJLAGE

"BIJLAGE I

TYPEN NATUURLIJKE HABITATS VAN COMMUNAUTAIR BELANG VOOR DE INSTANDHOUDING WAARVAN AANWIJZING VAN SPECIALE BESCHERMINGSZONES VEREIST IS

Interpretatie

Aanwijzigingen voor de interpretatie van habitattypes vindt men in de "Interpretation Manual of European Union Habitats, version EUR15" zoals goedgekeurd door het Comité opgericht volgens art. 20 (Habitat Comité) en gepubliceerd door de Europese Commissie.[1]

De code komt overeen met de code van NATURA 2000
Het '*' teken duidt een prioritair habitattype aan.

1. KUSTHABITATS EN HALOFYTENVEGETATIES

11. Mariene wateren en getijdengebieden

1110		Permanent met zeewater van geringe diepte overstroomde zandbanken
1120	*	*Posidonia*-velden *(Posidonion oceanicae)*
1130		Estuaria
1140		Bij eb droogvallende slikwadden en zandplaten
1150	*	Kustlagunen
1160		Grote, ondiepe kreken en baaien
1170		Riffen
1180		Onderzeese structuren, ontstaan door het opborrelen van gassen

12. Kliffen en keienstranden

1210		Eenjarige vloedmerkvegetatie
1220		Meerjarige vegetatie van keienstranden
1230		Klifvegetatie van de Atlantische kust en de Oostzeekust
1240		Klifvegetatie van de Middellandse-Zeekust met endemische *Limonium* spp.
1250		Klifvegetatie van het Macaronesisch gebied

13. Atlantische en continentale kwelders en schorren

1310		Eenjarige pioniersvegetaties van slik-en zandgebieden met *Salicornia* spp. en andere zoutminnende soorten
1320		Schorren met slijkgrasvegetatie (*Spartinion maritimae*)
1330		Atlantische shorren (*Glauco-Puccinellietalia*)
1340	*	Zoutmoerassen in het binnenland

14. Mediterrane en thermo-atlantische kwelders en schorren

1410		Mediterrane schorren (*Juncetalia maritimi*)
1420		Mediterrane en thermo-atlantische zoutminnende struikvegetaties (*Sarcocornetea fructicosi*)
1430		Zout- en stikstofminnende struikvegetaties (*Pegano-Salsoletea*)

15. Inlandse zout- en gipssteppen

1510	*	Mediterrane zoutsteppen (*Limonietalia*)

[1] De "Interpretation Manual of European Union Habitats, version EUR15" goedgekeurd door het Habitat Comité van 25 april 1996, Europese Commissie DG XI.

1520 * Iberische gipsvegetaties (*Gypsophiletalia*)
1530 * Pannonische zoutsteppen en zoutmoerassen

16. Archipels, kusten en oprijzingsgebieden van de boreale Oostzee

1610 Esker-eilanden van de Oostzee met hun zandstrand-, keienstrand-, rotsvegetaties en de sublittorale vegetaties
1620 Eilandjes van de boreale Oostzee
1630 * Kustweiden van de boreale Oostzee
1640 Zandstranden met meerjarige vegetatie van de boreale Oostzee
1650 Smalle baaien van de boreale Oostzee

2. ZEEKUST- EN LANDDUINEN

21. Kustduinen van de Atlantische Oceaan, de Noordzee en de Oostzee

2110 Embryonale wandelende duinen
2120 Wandelende duinen op de strandwal met *Ammophila arenaria* ("witte duinen")
2130 * Vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie ("grijze duinen")
2140 * Vastgelegde ontkalkte duinen met *Empetrum nigrum*
2150 * Atlantische vastgelegde ontkalkte duinen(*Calluno-Ulicetea*)
2160 Duinen met *Hyppophaë rhamnoides*
2170 Duinen met *Salix repens* ssp. *argentea (Salicion arenariae)*
2180 Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied
2190 Vochtige duinvalleien
21A0 Machairs (* in Ierland)

22. Kustduinen van de Middellandse Zeekust

2210 Vastgelegde kustduinen van *Crucianellion maritimae*
2220 Duinen met *Euphorbia terracina*
2230 Duingrasland van *Malcolmietalia*
2240 Duingrasland van *Brachypodietalia* en eenjarige planten
2250 * Littorale jeneverbesbosjes (*Juniperus* spp.)
2260 Sclerofiele duinvegetatie van het *Cisto-Lavanduletalia*
2270 * Duinbossen met *Pinus pinea* en/of *Pinus pinaster*

23. Oude, ontkalkte landduinen

2310 Psammofiele heide met *Calluna* en *Genista*
2320 Psammofiele heide met *Calluna* en *Empetrum nigrum*
2330 Open grasland met *Corynephorus*- en *Agrostis-soorten* op landduinen
2340 * Pannonische binnenlandse duinen

3. ZOETWATERHABITATS

31. Stilstaande wateren

3110		Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten (*Littorelletalia uniflorae*)
3120		Mineraalarme oligotrofe wateren van de zandvlakten in het westelijke Middellandse-Zeegebied met *Isoetes*- soorten.
3130		Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot het *Littorelletalia uniflorae* en/of *Isoëto-Nanojuncetea*
3140		Kalkhoudende oligo-mesotrofe wateren met benthische *Chara* spp. vegetaties
3150		Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type *Magnopotamion* of *Hydrocharition*
3160		Dystrofe natuurlijke poelen en meren
3170	*	Niet-permanente poelen in het Middellandse-Zeegebied
3180	*	Turloughs

32. Stromende wateren - delen van waterlopen met een natuurlijke of halfnatuurlijke dynamiek (kleine, middelgrote en grote beddingen) waarvan de waterkwaliteit niet significant aangetast is)

3210		Natuurlijke rivieren van Fennoscandinavië
3220		Alpiene rivieren met oevervegetatie van kruidachtige planten
3230		Alpiene rivieren met houtige oevervegetatie met *Myricaria germanica*
3240		Alpiene rivieren met houtige oevervegetatie met *Salix elaeagnos*
3250		Continu stromende mediterrane rivieren met *Glaucium flavum*
3260		Submontane en laagland rivieren met vegetaties behorend tot het *Ranunculion fluitantis* en het *Callitricho-Batrachion*
3270		Rivieren met slikoevers met vegetaties behorend tot het *Chenopodietum rubri* p.p. en *Bidention* p.p.
3280		Continu stromende mediterrane rivieren behorend tot het *Paspalo-Agrostidion* met rivierbossen met *Salix* spp. en *Populus alba*
3290		Mediterrane rivieren met periodiek stromend water behorend tot het *Paspalo-Agrostidion*

4. HEIDE- EN STUIKVEGETATIES VAN DE GEMATIGDE KLIMAATZONE

4010		Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix*
4020	*	Gematigde Zuid-Atlantische vochtige heide met *Erica ciliaris* en *Erica tetralix*
4030		Droge Europese heide
4040	*	Littorale Atlantische droge heide met *Erica vagans*
4050	*	De endemische heide van Macaronesische gebied
4060		Alpiene en boreale heide
4070	*	Struikvegetaties met *Pinus mugo* en *Rhododendron hirsutum (Mugo-Rhododendretum hirsuti)*
4080		Struikvegetaties van subarctische *Salix* spp.
4090		Endemische heide met *Genista anglica* in het montane Middellandse-Zeegebied

5. THERMOFIEL STRUIKGEWAS (MATORRALS)

51. Submediterraan en gematigd struikgewas

5110 Stabiele xero-thermofiele formaties met *Buxus sempervirens* op rotshellingen (*Berberidion* p.)
5120 Montane *Cytisus purgans*-formaties
5130 *Juniperus communis*-formaties in heide of kalkgrasland
5140 * Formaties van *Cistus palhinhae* op maritieme heide

52. Mediterrane matorrals met boomlaag

5210 Boomvormige matorrals met *Juniperus* ssp.
5220 * Boomvormige matorrals met *Zyziphus*
5230 * Boomvormige matorrals met *Laurus nobilis*

53. Thermo-mediterrane en halfsteppe-struikvegetaties

5310 Kreupelbos met *Laurus nobilis*
5320 Lage wolfsmelkvegetaties nabij kliffen
5330 Thermo-mediterrane en halfwoestijn-struikvegetaties

54. Phrygana-vegetaties

5410 West-mediterrane phrygana's van kliftoppen (*Astralago-Plantaginetum subulatae*)
5420 Phrygana's van *Sarcopoterium spinosum*
5430 Endemische phrygana's van het *Euphorbio-Verbascion*

6. NATUURLIJKE EN HALFNATUURLIJKE GRASLANDEN

61. Natuurlijke graslanden

6110 * Kalkminnend of basifiel grasland op rotsbodem behorend tot het *Alysso-Sedion albi*
6120 * Kalkminnend grasland op dorre zandbodem
6130 Grasland op zinkhoudende bodem behorend tot het *Violetalia calaminariae*
6140 Silicicool grasland met *Festuca eskia* in de Pyreneeën
6150 Boreo-alpien silicicool grasland
6160 Oro-Iberisch grasland met *Festuca indigesta*
6170 Alpien en subalpien kalkminnend grasland
6180 Mesofiele Macaronesische graslanden

62. Halfnatuurlijke droge graslanden met struikopslag

6210 Droge half-natuurlijke graslanden en struikvormende-facies op kalkhoudende bodems (*Festuco Brometalia*) (*gebieden waar opmerkelijke orchideeën groeien)
6220 * Halfsteppen met grassen en eenjarige planten (Thero-Brachypodietea)
6230 * Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)
6240 * Sub-Pannonisch steppengrasland
6250 * Pannonische steppengraslanden op loess
6260 * Pannonische steppengraslanden op zand
6270 * Soortenrijke, laaggelegen, droge tot mesofiele Fennoscandinavische graslanden
6280 * Noordse Alvar en vlakke pre-Cambrische kalkplateau's

63. Sclerofiele bossen met beweiding (Dehesa's)

6310 Dehesa's met wintergroene *Quercus* ssp.

64. Halfnatuurlijke vochtige graslanden met hoge kruiden

6410 Grasland met *Molinia* op kalkhoudende, venige, of lemige kleibodem (*Eu-Molinion*)

6420 Mediterraan vochtig grasland met hoge kruiden van het *Molinion-Holoschoenion*

6430 Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones

6440 Periodiek overstroomd alluviaal grasland van *Cnidion venosae*

6450 Alluviale Noord-boreale graslanden.

65. Mesofiele graslanden

6510 Laaggelegen schraal hooiland (*Alopecurus pratensis,Sanguisorba officinalis*)

6520 Hooiland in gebergte

6530 * Fennoscandinavische bosgraslanden

7. VENEN

71. Hoogveen

7110 * Actief hoogveen

7120 Aangetast hoogveen waar natuurlijke regeneratie nog mogelijk is

7130 Bedekkingsveen (* voor actief veen)

7140 Overgangs-en trilveen

7150 Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het *Rhynchosporion*

7160 Mineraalrijke bronnen en bronnen van laagvenen in Fennoscandinavië

72. Laagveen

7210 * Kalkhoudende moerassen met *Cladium mariscus* en soorten van het *Carex davallianae*

7220 * Kalktufbronnen met tufsteenformatie (*Cratoneurion*)

7230 Alkalisch laagveen

7240 * Alpiene pionierformaties van het *Caricion bicoloris-atrofuscae*

73. Boreale venen

7310 * Aapa-veen

7320 * Palsa-veen

8. ROTSACHTIGE HABITATS EN GROTTEN

81. Puinhellingen

8110 Kiezelhoudende puinhellingen van de montane tot de sneeuwzone (*Androsacetalia alpinae* en *Galeopsietalia ladani*)

8120 Kalkhoudende puinhellingen en kalkhoudende leistenen van de montane tot de alpine zone (*Thlapsietea rotundifolii*)

8130 Thermofiele puinhellingen van het westelijke Middellandse-Zeegebied

8140 Puinhellingen van het oostelijke Middellandse-Zeegebied

8150 Midden-Europese kiezelpuinhellingen van hooggelegen gebieden

8160 * Midden-Europese kalkpuinhellingen van het heuvelgebied tot het montaan gebied

82. Chasmofytische vegetatie van rotshellingen

8210 Kalkhoudende rotshellingen met rotsvegetaties

8220 Kiezelhoudende rotshellingen met rotsvegetaties

8230		Kiezelhoudende rotsen met pioniervegetatie van her *Sedo-Scleranthion* of the *Sedo albi-Veronicion dillenii*.
8240	*	Naakte, kalkhoudende rotsbodem

83. Overige rotsachtige habitats

8310		Niet voor publiek opengestelde grotten
8320		Lavavlakten en natuurlijke uitgravingen
8330		Geheel of gedeeltelijk onder het zeeoppervlak gelegen grotten
8340		Permanente gletschers

9. BOSSEN

Natuurlijke en nagenoeg natuurlijke bossen van inheemse soorten. Het betreft bossen met hoog opstaande bomen, met inbegrip van struiklaag, en een typische ondergroei, die aan de volgende criteria beantwoorden: zij zijn zeldzaam of restanten en/of zij vormen het leefgebied van soorten van communautair belang.

90. Bossen van het Europese boreaal gebied

9010	*	Westelijke taiga
9020	*	Oude natuurlijke loofbossen van het hemi-boreale deel van Fennoscandinavië, rijk aan epifyten (*Quercus, Tillia, Acer, Fraxinus, Ulmus*)
9030	*	Natuurlijke bossen van de eerste fasen in de successie op geologisch omhoogrijsende kustgebieden
9040		Noordse subalpiene/subarctische bossen met *Betula pubescens* ssp. *czerepanovii*
9050		Fennoscandinavische bossen met *Picea abies* met soortenrijke kruidlaag.
9060		Naaldbossen op of in nabijheid van fluvio-glaciale eskers
9070		Fennoscandinavische bosweiden
9080	*	Moerasbossen van loofbomen in Fennoscandinavië.

91. Bossen van het Europese gematigd gebied

9110		Beukenbossen van het type *Luzulo-Fagetum*
9120		Zuurminnende Atlantische beukenbossen met ondergroei van *Ilex*- of soms *Taxus* (*Quercion robori-petraeae of Ilici-Fagion*)
9130		Beukenbossen behorend tot het *Asperulo-Fagetum*
9140		Midden-Europese subalpiene beukenbossen met *Acer* spp. en *Rumex arifolius*
9150		Midden-Europese kalkminnende beukenbossen behorend tot het *Cephalanthero-Fagion*
9160		Sub-Atlantische en midden-Europese wintereikenbossen of eiken-haagbeukbossen behorend tot het *Carpinion-betuli*
9170		Eiken-haagbeukenbossen behorend tot het *Galio-Carpinetum*
9180	*	Hellingbossen of ravijnbossen behorend tot het *Tilio-Acerion*
9190		Oude zuurminnende eikenbossen op zandvlakten met *Quercus robur*
91A0		Oude eikenbossen van de Britse eilanden met *Ilex*- en *Blechnum* spp.
91B0		Thermofiele essenbossen met *Fraxinus angustifolia*
91C0	*	De Caledonische bossen
91D0	*	Veenbossen
91E0	*	Alluviale bossen met *Alnus glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae*)
91F0		Gemengde bossen langs grote rivieren met *Quercus robur, Ulmus laevis, Fraxinus excelsior* of *Fraxinus angustifolia* (*Ulmenion minoris*)
91G0	*	Pannonische bossen met *Quercus petraea* en *Carpinus betulus*
91H0	*	Pannonische bossen met *Quercus pubescens*
91I0	*	Euro-Siberische steppebossen met *Quercus* spp.
91J0	*	Bossen van de Britse eilanden met *Taxus baccata*

92. Mediterrane winterkale bossen

9210	*	Beukenbossen in de Apennijnen met *Taxus* en *Ilex*
9220	*	Beukenbossen in de Apennijnen met *Abies alba* en met *Abies nebrodensis*
9230		De Galicisch-Portugese eikenbossen met *Quercus robur* en *Quercus pyrenaica*
9240		Iberische eikenbossen met *Quercus faginea* of *Quercus canariensis.*
9250		Eikenbossen met *Quercus trojana*
9260		*Castanea sativa* bossen
9270		Griekse beukenbossen met *Abies borisii-regis*
9280		Bossen met *Quercus frainetto*
9290		Bossen met *Cupressus (Acero-Cupression)*

92A0		Galerijbossen met *Salix alba* en *Populus alba*
92B0		Galerijbossen langs mediterrane waterlopen met periodiek stromend water, met *Rhododendron ponticum*, *Salix* spp. en andere
92C0		Bossen met *Platanus orientalis* en *Liquidambar orientalis* (*Platanion orientalis*)
92D0		Zuidelijke galerijbossen en stroombegeleidende struikvegetaties (*Nerio-Tamariceteae* en *Securinegion tinctoriae*)

93. Mediterrane sclerofiele bossen

9310		Egeïsche eikenbossen met *Quercus brachyphylla*
9320		Bossen met *Olea* en *Ceratonia*
9330		Bossen met *Quercus suber*
9340		Bossen met *Quercus ilex* en *Q. rotundifolia*
9350		Bossen met *Quercus macrolepis*
9360	*	Laurierbossen op de Macaronesische eilanden (Laurus, Ocotea)
9370	*	Palmbossen met *Phoenix*
9380		Bossen met *Ilex aquifolium*

94. Naaldbossen van de gematigde bergen

9410		Zuurminnende bossen met *Picea* van het montane en alpiene gebied (*Vaccinio-Picetea*)
9420		Alpiene bossen met *Larix decidua* en/of *Pinus cembra*
9430		Montane en subalpiene bossen met *Pinus uncinata* (*op gips- of kalkhoudend substraat)

95. Naaldbossen van de Mediterrane en Macaronesische bergen

9510	*	Bossen van de zuidelijke Apennijnen met *Abies alba*
9520		Bossen met *Abies pinsapo*
9530	*	(Sub)-mediterrane dennenbossen met endemische zwarte den
9540		Mediterrane dennenbossen van het type endemische mesogeïsche den
9550		Canarische endemische dennebossen
9560	*	Endemische mediterrane bossen met *Juniperus* spp.
9570	*	Bossen met *Tetraclinis articulata*
9580	*	Mediterrane bossen met *Taxus baccata*

BIJLAGE II

DIEREN- EN PLANTENSOORTEN VAN COMMUNAUTAIR BELANG VOOR DE INSTANDHOUDING WAARVAN AANWIJZING VAN SPECIALE BESCHERMINGSZONES VEREIST IS

Interpretatie

a) De Bijlage II is complementair aan Bijlage I voor de realisatie van een coherent netwerk van speciale beschermingsgebieden

b) De soorten die in deze bijlage voorkomen, worden aangeduid door:

- de naam van de soort of van de ondersoort
  of
- door de verzamelnaam van de soorten die behoren tot een hoger taxon of tot een aangegeven deel van dit taxon.

De afkorting "spp." achter de naam van een familie of een genus dient ter aanduiding van alle soorten van deze familie of van dit genus.

c) *Symbolen*

Een sterretje (*) voor de naam geeft aan dat dit een prioritaire soort is.
De meeste soorten in deze bijlage vermeld, komen in bijlage IV voor. Indien een in deze bijlage vermelde soort niet in bijlage IV of V voorkomt, staat achter de naam van die soort het teken (°). Indien een in deze bijlage vermelde soort niet in bijlage IV voorkomt maar wel in bijlage V, dan staat achter de naam van die soort het teken (V).

a) DIEREN

GEWERVELDE DIEREN

ZOOGDIEREN

INSECTIVORA
- *Talpidae*
  - Galemys pyrenaicus

CHIROPTERA
- *Rhinolophidae*
  - Rhinolophus blasii
  - Rhinolophus euryale
  - Rhinolophus ferrumequinum
  - Rhinolophus hipposideros
  - Rhinolophus mehelyi
- *Vespertilionidae*
  - Barbastella barbastellus
  - Miniopterus schreibersi
  - Myotis bechsteini
  - Myotis blythii
  - Myotis capaccinii
  - Myotis dasycneme
  - Myotis emarginatus
  - Myotis myotis

RODENTIA

Sciuridae

*Pteromys volans (Sciuropterus russicus)

Spermophilus citellus (Citellus citellus)

Castoridae

Castor fiber (met uitzondering van de Finse en Zweedse populaties)

Microtidae

Microtus cabrerae

*Microtus oeconomus arenicola

CARNIVORA

Canidae

*Alopex lagopus

*Canis lupus (Spaanse populaties: enkel die ten zuiden van de Duero; Griekse populaties: enkel ten zuiden van de 39° breedtegraad; met uitzondering van de Finse populaties)

Ursidae

*Ursus arctos (met uitzondering van de Finse en Zweedse populaties)

Mustelidae

*Gulo gulo

Lutra lutra

Mustela lutreola

Felidae

Lynx lynx (met uitsondering van de Finse populaties)

*Lynx pardinus

Phocidae

Halichoerus grypus (V)

*Monachus monachus

Phoca hispida bottnica (o)

* Phoca hispida saimensis

Phoca vitulina (V)

ARTIODACTYLA

Cervidae

*Cervus elaphus corsicanus

Rangifer tarandus fennicus (o)

Bovidae

Capra aegagrus (populations naturelles)

*Capra pyrenaica pyrenaica

Ovis gmelini musimon (Ovis ammon musimon) (populations naturelles - Corse et Sardaigne)

*Rupicapra pyrenaica ornata (Rupicapra rupicapra ornata)

Rupicapra rupicapra balcanica

CETACEA

Phocoena phocoena

Tursiops truncatus

REPTIELEN

CHELONIA (TESTUDINES)

Testudinidae

Testudo graeca

Testudo hermanni

Testudo marginata

Cheloniidae

*Caretta caretta

Emydidae

Emys orbicularis
Mauremys caspica
Mauremys leprosa

SAURIA

Lacertidae

Gallotia galloti insulanagae
*Gallotia simonyi
Lacerta bonnali (Lacerta monticola)
Lacerta monticola
Lacerta schreiberi
Podarcis lilfordi
Podarcis pityusensis

Scincidae

Chalcides simonyi (Chalcides occidentalis)

Gekkonidae

Phyllodactylus europaeus

OPHIDIA (SERPENTES)

Colubridae

Elaphe quatuorlineata
Elaphe situla

Viperidae

*Macrovipera schweizeri (Vipera lebetina schweizeri)
Vipera ursinii

AMFIBIEËN

CAUDATA

Salamandridae

Chioglossa lusitanica
Mertensiella luschani (Salamandra luschani)
*Salamandra atra aurorae
Salamandrina terdigitata
Triturus carnifex (Triturus cristatus carnifex)
Triturus cristatus (Triturus cristatus cristatus)
Triturus dobrogicus (Triturus cristatus dobrogicus)
Triturus karelinii (Triturus cristatus karelinii)

Proteidae

Proteus anguinus

Plethodontidae

Hydromantes (Speleomantes) ambrosii
Hydromantes (Speleomantes) flavus
Hydromantes (Speleomantes) genei
Hydromantes (Speleomantes) imperialis
Hydromantes (Speleomantes) strinatii
Hydromantes (Speleomantes) supramontes

ANURA

Discoglossidae

*Alytes muletensis
Bombina bombina
Bombina variegata
Discoglossus galganoi (inclut Discoglossus "jeanneae")
Discoglossus montalentii
Discoglossus sardus

Ranidae

Rana latastei

Pelobatidae
*Pelobates fuscus insubricus

VISSEN

PETROMYZONIFORMES
Petromyzonidae
Eudontomyzon spp. (o)
Lampetra fluviatilis (V) (met uitzondering van de Finse en Zweedse populaties)
Lampetra planeri (o) (met uitzondering van de Finse en Zweedse populaties)
Lethenteron zanandreai (V)
Petromyzon marinus (o) (met uitzondering van de Zweedse populaties)

ACIPENSERIFORMES
Acipenseridae
*Acipenser naccarii
*Acipenser sturio

CLUPEIFORMES
Clupeidae
Alosa spp. (V)

SALMONIFORMES
Salmonidae
Hucho hucho (natuurlijke populaties) (V)
Salmo macrostigma (o)
Salmo marmoratus (o)
Salmo salar (enkel in zoetwater) (V) (met uitzondering van de Finse populaties)
Coregonidae
*Coregonus oxyrhynchus (anadrome populaties in bepaalde sectoren van de Noordzee)

CYPRINIFORMES
Cyprinidae
Alburnus albidus (o) (Alburnus vulturius)
Anaecypris hispanica
Aspius aspius (o) (met uitzondering van de Finse populaties)
Barbus comiza (V)
Barbus meridionalis (V)
Barbus plebejus (V)
Chondrostoma genei (o)
Chondrostoma lusitanicum (o)
Chondrostoma polylepis (o) (inclusief C. willkommi)
Chalcalburnus chalcoides (o)
Chondrostoma soetta (o)
Chondrostoma toxostoma (o)
Gobio albipinnatus (o)
Gobio uranoscopus (o)
Iberocypris palaciosi (o)
*Ladigesocypris ghigii (o)
Leuciscus lucumonis (o)
Leuciscus souffia (o)
Phoxinellus spp. (o)
Rhodeus sericeus amarus (o)
Rutilus alburnoides (o)
Rutilus arcasii (o)
Rutilus frisii meidingeri (o)

Rutilus lemmingii (o)
Rutilus macrolepidotus (o)
Rutilus pigus (o)
Rutilus rubilio (o)
Scardinius graecus (o)

Cobitidae

Cobitis taenia (o) (met uitzondering van de Finse populaties)
Cobitis trichonica (o)
Misgurnus fossilis (o)
Sabanejewia aurata (o)
Sabanejewia larvata (o) (Cobitis larvata et Cobitis conspersa)

SILURIFORMES

Siluridae

Silurus aristotelis (V)

ATHERINIFORMES

Cyprinodontidae

Aphanius iberus (o)
Aphanius fasciatus (o)
*Valencia hispanica
*Valencia letourneuxi (Valencia hispanica)

PERCIFORMES

Percidae

Gymnocephalus schraetzer (V)
Zingel spp. [(o) excepté Zingel asper et Zingel zingel (V)]

Gobiidae

Knipowitschia (Padogobius) panizzae (o)
Padogobius nigricans (o)
Pomatoschistus canestrini (o)

SCORPAENIFORMES

Cottidae

Cottus gobio (o) (met uitzondering van de Finse populaties)
Cottus petiti (o)

ONGEWERVELDE DIEREN

GELEEDPOTIGEN

CRUSTACEA

Decapoda

Austropotamobius pallipes (V)

INSECTA

Coleoptera

Agathidium pulchellum (o)
Boros schneideri (o)
Buprestis splendens
*Carabus menetriesi pacholei
* Carabus olympiae
Cerambyx cerdo
Corticaria planula (o)
Cucujus cinnaberinus
Dytiscus latissimus

Graphoderus bilineatus
Limoniscus violaceus (o)
Lucanus cervus (o)
Macroplea pubipennis (o)
Mesosa myops (o)
Morimus funereus (o)
*Osmoderma eremita
Oxyporus mannerheimii (o)
Pytho kolwensis (o)
*Rosalia alpina
Stephanopachys linearis (o)
Stephanopachys substriatus (o)
Xyletinus tremulicola (o)

Hemiptera

Aradus angularis (o)

Lepidoptera

Agriades glandon aquilo (o)
*Callimorpha (Euplagia, Panaxia) quadripunctaria (o)
Clossiana improba (o)
Coenonympha oedippus
Erebia calcaria
Erebia christi
Erebia medusa polaris (o)
Eriogaster catax
Euphydryas (Eurodryas, Hypodryas) aurinia (o)
Graellsia isabellae (V)
Hesperia comma catena (o)
Hypodryas maturna
Lycaena dispar
Maculinea nausithous
Maculinea teleius
Melanargia arge
Papilio hospiton
Plebicula golgus
Xestia borealis (o)
Xestia brunneopicta (o)

Mantodea

Apteromantis aptera

Odonata

Coenagrion hylas (o)
Coenagrion mercuriale (o)
Cordulegaster trinacriae
Gomphus graslinii
Leucorrhina pectoralis
Lindenia tetraphylla
Macromia splendens
Ophiogomphus cecilia
Oxygastra curtisii

Orthoptera

Baetica ustulata

ARACHNIDA

Pseudoscorpiones

Anthrenochernes stellae (o)

WEEKDIEREN

GASTROPODA

Caseolus calculus
Caseolus commixta
Caseolus sphaerula
Discula leacockiana
Discula tabellata
Discus guerinianus
Elona quimperiana
Geomalacus maculosus
Geomitra moniziana
*Helicopsis striata austriaca (o)
Idiomela (Helix) subplicata
Leiostyla abbreviata
Leiostyla cassida
Leiostyla corneocostata
Leiostyla gibba
Leiostyla lamellosa
Vertigo angustior (o)
Vertigo genesii (o)
Vertigo geyeri (o)
Vertigo moulinsiana (o)

BIVALVIA

Unionoida

Margaritifera durrovensis (Margaritifera margaritifera) (V)
Margaritifera margaritifera (V)
Unio crassus

b) PLANTEN

PTERIDOPHYTA

ASPLENIACEAE

Asplenium jahandiezii (Litard.) Rouy

BLECHNACEAE

Woodwardia radicans (L.) Sm.

DICKSONIACEAE

Culcita macrocarpa C. Presl

DRYOPTERIDACEAE

Diplazium sibiricum (Turcz. ex Kunze) Kurata
*Dryopteris corleyi Fraser-Jenk.
Dryopteris fragans (L.) Schott

HYMENOPHYLLACEAE

Trichomanes speciosum Willd.

ISOETACEAE

Isoetes boryana Durieu
Isoetes malinverniana Ces. & De Not.

MARSILEACEAE

Marsilea batardae Launert

Marsilea quadrifolia L.
Marsilea strigosa Willd.

OPHIOGLOSSACEAE
Botrychium simplex Hitchc.
Ophioglossum polyphyllum A. Braun

GYMNOSPERMAE

PINACEAE
*Abies nebrodensis (Lojac.) Mattei

ANGIOSPERMAE

ALISMATACEAE
*Alisma wahlenbergii (Holmberg) Juz.
Caldesia parnassifolia (L.) Parl.
Luronium natans (L.) Raf.

AMARYLLIDACEAE
Leucojum nicaeense Ard.
Narcissus asturiensis (Jordan) Pugsley
Narcissus calcicola Mendonça
Narcissus cyclamineus DC.
Narcissus fernandesii G. Pedro
Narcissus humilis (Cav.) Traub
*Narcissus nevadensis Pugsley
Narcissus pseudonarcissus L. subsp. nobilis (Haw.) A. Fernandes
Narcissus scaberulus Henriq.
Narcissus triandrus L. subsp. capax (Salisb.) D. A. Webb.
Narcissus viridiflorus Schousboe

BORAGINACEAE
*Anchusa crispa Viv.
*Lithodora nitida (H. Ern) R. Fernandes
Myosotis lusitanica Schuster
Myosotis rehsteineri Wartm.
Myosotis retusifolia R. Afonso
Omphalodes kuzinskyanae Willk.
*Omphalodes littoralis Lehm.
Solenanthus albanicus (Degen & al.) Degen & Baldacci
*Symphytum cycladense Pawl.

CAMPANULACEAE
Asyneuma giganteum (Boiss.) Bornm.
*Campanula sabatia De Not.
Jasione crispa (Pourret) Samp. subsp. serpentinica Pinto da Silva
Jasione lusitanica A. DC.

CARYOPHYLLACEAE
Arenaria ciliata L. ssp. pseudofrigida Ostenf. & O.C. Dahl
Arenaria humifusa Wahlenberg
*Arenaria nevadensis Boiss. & Reuter
Arenaria provincialis Chater & Halliday
Dianthus arenarius L. subsp. arenarius
Dianthus cintranus Boiss. & Reuter subsp. cintranus Boiss. & Reuter
Dianthus marizii (Samp.) Samp.
Dianthus rupicola Biv.

*Gypsophila papillosa P. Porta
Herniaria algarvica Chaudhri
*Herniaria latifolia Lapeyr. subsp. litardierei Gamis
Herniaria lusitanica (Chaudhri) subsp. berlengiana Chaudhri
Herniaria maritima Link
Moehringia laterifolia (L.) Fenzl.
Moehringia tommasinii Marches.
Petrocoptis grandiflora Rothm.
Petrocoptis montsicciana O. Bolos & Rivas Mart.
Petrocoptis pseudoviscosa Fernandez Casas
Silene furcata Rafin. ssp. angustiflora (Rupr.) Walters
*Silene hicesiae Brullo & Signorello
Silene hifacensis Rouy ex Willk.
*Silene holzmanii Heldr. ex Boiss.
Silene longicilia (Brot.) Otth.
Silene mariana Pau
*Silene orphanidis Boiss.
*Silene rothmaleri Pinto da Silva
*Silene velutina Pourret ex Loisel.

CHENOPODIACEAE
*Bassia (Kochia) saxicola (Guss.) A. J. Scott
*Salicornia veneta Pignatti & Lausi

CISTACEAE
Cistus palhinhae Ingram
Halimium verticillatum (Brot.) Sennen
Helianthemum alypoides Losa & Rivas Goday
Helianthemum caput-felis Boiss.
*Tuberaria major (Willk.) Pinto da Silva & Rozeira

COMPOSITAE
*Anthemis glaberrima (Rech. f.) Greuter
Artemisia campestris L. subsp. bottnica A.N. Lundström ex Kindb.
*Artemisia granatensis Boiss.
*Artemisia laciniata Willd.
Artemisia oelandica (Besser) Komaror
*Artemisia pancicii (Janka) Ronn.
*Aster pyrenaeus Desf. ex DC
*Aster sorrentinii (Tod) Lojac.
*Carduus myriacanthus Salzm. ex DC.
*Centaurea alba L. subsp. heldreichii (Halacsy) Dostal
*Centaurea alba L. subsp. princeps (Boiss. & Heldr.) Gugler
*Centaurea attica Nyman subsp. megarensis (Halacsy & Hayek) Dostal
*Centaurea balearica J. D. Rodriguez
*Centaurea borjae Valdes-Berm. & Rivas Goday
*Centaurea citricolor Font Quer
Centaurea corymbosa Pourret
Centaurea gadorensis G. Blanca
*Centaurea horrida Badaro
*Centaurea kalambakensis Freyn & Sint.
Centaurea kartschiana Scop.
*Centaurea lactiflora Halacsy
Centaurea micrantha Hoffmanns. & Link subsp. herminii (Rouy) Dostál
*Centaurea niederi Heldr.
*Centaurea peucedanifolia Boiss. & Orph.
*Centaurea pinnata Pau
Centaurea pulvinata (G. Blanca) G. Blanca

Centaurea rothmalerana (Arènes) Dostál
Centaurea vicentina Mariz
*Crepis crocifolia Boiss. & Heldr.
Crepis granatensis (Willk.) B. Blanca & M. Cueto
Crepis tectorum L. subsp. nigrescens
Erigeron frigidus Boiss. ex DC.
Hymenostemma pseudanthemis (Kunze) Willd.
*Jurinea cyanoides (L.) Reichenb.
*Jurinea fontqueri Cuatrec.
*Lamyropsis microcephala (Moris) Dittrich & Greuter
Leontodon microcephalus (Boiss. ex DC.) Boiss.
Leontodon boryi Boiss.
*Leontodon siculus (Guss.) Finch & Sell
Leuzea longifolia Hoffmanns. & Link
Ligularia sibirica (L.) Cass.
Santolina impressa Hoffmanns. & Link
Santolina semidentata Hoffmanns. & Link
*Senecio elodes Boiss. ex DC.
Senecio jacobea L. subsp. gotlandicus (Neuman) Sterner
Senecio nevadensis Boiss. & Reuter

CONVOLVULACEAE
*Convolvulus argyrothamnus Greuter
*Convolvulus fernandesii Pinto da Silva & Teles

CRUCIFERAE
Alyssum pyrenaicum Lapeyr.
Arabis sadina (Samp.) P. Cout.
*Biscutella neustriaca Bonnet
Biscutella vincentina (Samp.) Rothm.
Boleum asperum (Pers.) Desvaux
Brassica glabrescens Poldini
Brassica insularis Moris
*Brassica macrocarpa Guss.
Braya linearis Rouy
*Coincya rupestris Rouy
*Coronopus navasii Pau
Diplotaxis ibicensis (Pau) Gomez-Campo
*Diplotaxis siettiana Maire
Diplotaxis vicentina (P. Cout.) Rothm.
Draba cacuminum Elis Ekman
Draba cinerea Adams
Erucastrum palustre (Pirona) Vis.
*Iberis arbuscula Runemark
Iberis procumbens Lange subsp. microcarpa Franco & Pinto da Silva
*Jonopsidium acaule (Desf.) Reichenb.
Jonopsidium savianum (Caruel) Ball ex Arcang.
Rhynchosinapis erucastrum (L.) Dandy ex Clapham subsp. cintrana (Coutinho) Franco & P. Silva (Coincya cintrana (P. Cout.) Pinto da Silva)
Sisymbrium cavanillesianum Valdes & Castroviejo
Sisymbrium supinum L.

CYPERACEAE
Carex holostoma Drejer
*Carex panormitana Guss.
Eleocharis carniolica Koch

DIOSCOREACEAE
*Borderea chouardii (Gaussen) Heslot

DROSERACEAE
Aldrovanda vesiculosa L.

EUPHORBIACEAE
*Euphorbia margalidiana Kuhbier & Lewejohann
Euphorbia transtagana Boiss.

GENTIANACEAE
*Centaurium rigualii Esteve
*Centaurium somedanum Lainz
Gentiana ligustica R. de Vilm. & Chopinet
Gentianella angelica (Pugsley) E. F. Warburg

GERANIACEAE
*Erodium astragaloides Boiss. & Reuter
Erodium paularense Fernandez-Gonzalez & Izco
*Erodium rupicola Boiss.

GLOBULARIACEAE
*Globularia stygia Orph. ex Boiss.

GRAMINEAE
Arctagrostis latifolia (R. Br.) Griseb.
Arctophila fulva (Trin.) N. J. Anderson
Avenula hackelii (Henriq.) Holub
Bromus grossus Desf. ex DC.
Calamagrostis chalybaea (Laest.) Fries
Cinna latifolia (Trev.) Griseb.
Coleanthus subtilis (Tratt.) Seidl
Festuca brigantina (Markgr.-Dannenb.) Markgr.-Dannenb.
Festuca duriotagana Franco & R. Afonso
Festuca elegans Boiss.
Festuca henriquesii Hack.
Festuca summilusitanica Franco & R. Afonso
Gaudinia hispanica Stace & Tutin
Holcus setiglumis Boiss. & Reuter subsp. duriensis Pinto da Silva
Micropyropsis tuberosa Romero - Zarco & Cabezudo
Pseudarrhenatherum pallens (Link) J. Holub
Puccinellia phryganodes (Trin.) Scribner + Merr.
Puccinellia pungens (Pau) Paunero
*Stipa austroitalica Martinovsky
*Stipa bavarica Martinovsky & H. Scholz
*Stipa styriaca Martinovsky
*Stipa veneta Moraldo
Trisetum subalpestre (Hartman) Neuman

GROSSULARIACEAE
*Ribes sardoum Martelli

HIPPURIDACEAE
Hippuris tetraphylla L. Fil.

HYPERICACEAE
*Hypericum aciferum (Greuter) N.K.B. Robson

JUNCACEAE
- Juncus valvatus Link
- Luzula arctica Blytt

LABIATAE
- Dracocephalum austriacum L.
- *Micromeria taygetea P. H. Davis
- Nepeta dirphya (Boiss.) Heldr. ex Halacsy
- *Nepeta sphaciotica P. H. Davis
- Origanum dictamnus L.
- Sideritis incana subsp. glauca (Cav.) Malagarriga
- Sideritis javalambrensis Pau
- Sideritis serrata Cav. ex Lag.
- Teucrium lepicephalum Pau
- Teucrium turredanum Losa & Rivas Goday
- *Thymus camphoratus Hoffmanns. & Link
- Thymus carnosus Boiss.
- *Thymus lotocephalus G. López & R. Morales (Thymus cephalotos L.)

LEGUMINOSAE
- Anthyllis hystrix Cardona, Contandr. & E. Sierra
- *Astragalus algarbiensis Coss. ex Bunge
- *Astragalus aquilanus Anzalone
- Astragalus centralpinus Braun-Blanquet
- *Astragalus maritimus Moris
- Astragalus tremolsianus Pau
- *Astragalus verrucosus Moris
- *Cytisus aeolicus Guss. ex Lindl.
- Genista dorycnifolia Font Quer
- Genista holopetala (Fleischm. ex Koch) Baldacci
- Melilotus segetalis (Brot.) Ser. subsp. fallax Franco
- *Ononis hackelii Lange
- Trifolium saxatile All.
- *Vicia bifoliolata J.D. Rodriguez

LENTIBULARIACEAE
- Pinguicula nevadensis (Lindb.) Casper

LILIACEAE
- Allium grosii Font Quer
- *Androcymbium rechingeri Greuter
- *Asphodelus bento-rainhae P. Silva
- Hyacinthoides vicentina (Hoffmans. & Link) Rothm.
- *Muscari gussonei (Parl.) Tod.

LINACEAE
- *Linum muelleri Moris (Linum maritimum muelleri)

LYTHRACEAE
- *Lythrum flexuosum Lag.

MALVACEAE
- Kosteletzkya pentacarpos (L.) Ledeb.

NAJADACEAE
- Najas flexilis (Willd.) Rostk. & W.L. Schmidt
- Najas tenuissima (A. Braun) Magnus

ORCHIDACEAE
- Calypso bulbosa L.
- *Cephalanthera cucullata Boiss. & Heldr.
- Cypripedium calceolus L.
- Gymnigritella runei Teppner & Klein
- Liparis loeselii (L.) Rich.
- *Ophrys lunulata Parl.
- Platanthera obtusata (Pursh) subsp. oligantha (Turez.) Hulten

PAEONIACEAE
- Paeonia cambessedesii (Willk.) Willk.
- Paeonia parnassica Tzanoudakis
- Paeonia clusii F.C. Stern subsp. rhodia (Stearn) Tzanoudakis

PALMAE
- Phoenix theophrasti Greuter

PAPAVERACEAE
- Corydalis gotlandica Lidén
- Papaver laestadianum (Nordh.) Nordh.
- Papaver radicatum Rottb. subsp. hyperboreum Nordh.

PLANTAGINACEAE
- Plantago algarbiensis Sampaio (Plantago bracteosa (Willk.) G. Sampaio)
- Plantago almogravensis Franco

PLUMBAGINACEAE
- Armeria berlengensis Daveau
- *Armeria helodes Martini & Pold
- Armeria neglecta Girard
- Armeria pseudarmeria (Murray) Mansfeld
- *Armeria rouyana Daveau
- Armeria soleirolii (Duby) Godron
- Armeria velutina Welw. ex Boiss. & Reuter
- Limonium dodartii (Girard) O. Kuntze subsp. lusitanicum (Daveau) Franco
- *Limonium insulare (Beg. & Landi) Arrig. & Diana
- Limonium lanceolatum (Hoffmans. & Link) Franco
- Limonium multiflorum Erben
- *Limonium pseudolaetum Arrig. & Diana
- *Limonium strictissimum (Salzmann) Arrig.

POLYGONACEAE
- Persicaria foliosa (H. Lindb.) Kitag.
- Polygonum praelongum Coode & Cullen
- Rumex rupestris Le Gall

PRIMULACEAE
- Androsace mathildae Levier
- Androsace pyrenaica Lam.
- *Primula apennina Widmer
- Primula nutans Georgi
- Primula palinuri Petagna
- Primula scandinavica Bruun
- Soldanella villosa Darracq.

RANUNCULACEAE
- *Aconitum corsicum Gayer (Aconitum napellus subsp. corsicum)
- Adonis distorta Ten.

Aquilegia bertolonii Schott
Aquilegia kitaibelii Schott
*Aquilegia pyrenaica D.C. subsp. cazorlensis (Heywood) Galiano
*Consolida samia P.H. Davis
Pulsatilla patens (L.) Miller
Pulsatilla vulgaris Hill. subsp. gotlandica (Johanss.) Zaemelis & Paegle
Ranunculus lapponicus L.
*Ranunculus weyleri Mares

RESEDACEAE
*Reseda decursiva Forssk.

ROSACEAE
Agrimonia pilosa Ledebour
Potentilla delphinensis Gren. & Godron
Sorbus teodori Liljefors

RUBIACEAE
*Galium litorale Guss.
*Galium viridiflorum Boiss. & Reuter

SALICACEAE
Salix salvifolia Brot. subsp. australis Franco

SANTALACEAE
Thesium ebracteatum Hayne

SAXIFRAGACEAE
Saxifraga berica (Beguinot) D.A. Webb
Saxifraga florulenta Moretti
Saxifraga hirculus L.
Saxifraga osloënsis Knaben
Saxifraga tombeanensis Boiss. ex Engl.

SCROPHULARIACEAE
Antirrhinum charidemi Lange
Chaenorrhinum serpyllifolium (Lange) Lange
subsp. lusitanicum R. Fernandes
*Euphrasia genargentea (Feoli) Diana
Euphrasia marchesettii Wettst. ex Marches.
Linaria algarviana Chav.
Linaria coutinhoi Valdés
*Linaria ficalhoana Rouy
Linaria flava (Poiret) Desf.
*Linaria hellenica Turrill
*Linaria ricardoi Cout.
*Linaria tursica B. Valdes & Cabezudo
Linaria tonzigii Lona
Odontites granatensis Boiss.
Verbascum litigiosum Samp.
Veronica micrantha Hoffmanns. & Link
*Veronica oetaea L.-A. Gustavsson

SOLANACEAE
*Atropa baetica Willk.

THYMELAEACEAE
Daphne petraea Leybold
*Daphne rodriguezii Texidor

ULMACEAE
Zelkova abelicea (Lam.) Boiss.

UMBELLIFERAE
*Angelica heterocarpa Lloyd
Angelica palustris (Besser) Hoffm.
*Apium bermejoi Llorens
Apium repens (Jacq.) Lag.
Athamanta cortiana Ferrarini
*Bupleurum capillare Boiss. & Heldr.
*Bupleurum kakiskalae Greuter
Eryngium alpinum L.
*Eryngium viviparum Gay
*Laserpitium longiradium Boiss.
*Naufraga balearica Constans & Cannon
*Oenanthe conioides Lange
Petagnia saniculifolia Guss.
Rouya polygama (Desf.) Coincy
*Seseli intricatum Boiss.
Thorella verticillatinundata (Thore) Briq.

VALERIANACEAE
Centranthus trinervis (Viv.) Beguinot

VIOLACEAE
* Viola hispida Lam.
Viola jaubertiana Mares & Vigineix
Viola rupestris F.W. Schmidt subsp. relicta Jalas

Lagere planten

BRYOPHYTA
Bruchia vogesiaca Schwaegr. (o)
Bryhnia novae-angliae (Sull & Lesq.) Grout (o)
*Bryoerythrophyllum campylocarpum (C. Müll.) Crum. (Bryoerythrophyllum machadoanum (Sergio) M. O. Hill) (o)
Buxbaumia viridis (Moug.) Moug. & Nestl. (o)
Cephalozia macounii (Aust.) Aust. (o)
Cynodontium suecicum (H. Arn. & C. Jens.) I. Hag. (o)
Dichelyma capillaceum (Dicks) Myr. (o)
Dicranum viride (Sull. & Lesq.) Lindb. (o)
Distichophyllum carinatum Dix. & Nich. (o)
Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus (Mitt.) Warnst. (o)
Encalypta mutica (I. Hagen) (o)
Hamatocaulis lapponicus (Norrl.) Hedenäs (o)
Herzogiella turfacea (Lindb.) I. Wats. (o)
Hygrohypnum montanum (Lindb.) Broth. (o)
Jungermannia handelii (Schiffn.) Amak. (o)
Mannia triandra (Scop.) Grolle (o)
*Marsupella profunda Lindb. (o)
Meesia longiseta Hedw. (o)
Nothothylas orbicularis (Schwein.) Sull. (o)
Orthothecium lapponicum (Schimp.) C. Hartm. (o)
Orthotrichum rogeri Brid. (o)
Petalophyllum ralfsii (Wils.) Nees & Gott. (o)
Plagiomnium drummondii (Bruch & Schimp.) T. Kop. (o)
Riccia breidleri Jur. (o)

Riella helicophylla (Bory & Mont.) Mont. (o)
Scapania massolongi (K. Müll.) K. Müll. (o)
Sphagnum pylaisii Brid. (o)
Tayloria rudolphiana (Garov) B. & S. (o)
Tortella rigens (N. Alberts) (o)

MACARONESISCHE SOORTEN

PTERIDOPHYTA

HYMENOPHYLLACEAE
Hymenophyllum maderensis Gibby & Lovis

DRYOPTERIDACEAE
*Polystichum drepanum (Sw.) C. Presl.

ISOETACEAE
Isoetes azorica Durieu & Paiva ex Milde

MARSILEACEAE
*Marsilea azorica Launert & Paiva

ANGIOSPERMAE

ASCLEPIADACEAE
Caralluma burchardii N. E. Brown
*Ceropegia chrysantha Svent.

BORAGINACEAE
Echium candicans L. fil.
*Echium gentianoides Webb & Coincy
Myosotis azorica H. C. Watson
Myosotis maritima Hochst. in Seub.

CAMPANULACEAE
*Azorina vidalii (H. C. Watson) Feer
Musschia aurea (L. f.) DC.
*Musschia wollastonii Lowe

CAPRIFOLIACEAE
* Sambucus palmensis Link
CARYOPHYLLACEAE
Spergularia azorica (Kindb.) Lebel

CELASTRACEAE
Maytenus umbellata (R. Br.) Mabb.

CHENOPODIACEAE
Beta patula Ait.

CISTACEAE
Cistus chinamadensis Banares & Romero
*Helianthemum bystropogophyllum Svent.

COMPOSITAE
Andryala crithmifolia Ait.

*Argyranthemum lidii Humphries
Argyranthemum thalassophylum (Svent.) Hump.
Argyranthemum winterii (Svent.) Humphries
*Atractylis arbuscula Svent. & Michaelis
Atractylis preauxiana Schultz.
Calendula maderensis DC.
Cheirolophus duranii (Burchard) Holub
Cheirolophus ghomerytus (Svent.) Holub
Cheirolophus junonianus (Svent.) Holub
Cheirolophus massonianus (Lowe) Hansen & Sund.
Cirsium latifolium Lowe
Helichrysum gossypinum Webb
Helichrysum oligocephala (Svent. & Bzamw.)
*Lactuca watsoniana Trel.
*Onopordum nogalesii Svent.
*Onorpordum carduelinum Bolle
*Pericallis hadrosoma Svent.
Phagnalon benettii Lowe
Stemmacantha cynaroides (Chr. Son. in Buch) Ditt
Sventenia bupleuroides Font Quer
*Tanacetum ptarmiciflorum Webb & Berth

CONVOLVULACEAE
*Convolvulus caput-medusae Lowe
*Convolvulus lopez-socasii Svent.
*Convolvulus massonii A. Dietr.

CRASSULACEAE
Aeonium gomeraense Praeger
Aeonium saundersii Bolle
Aichryson dumosum (Lowe) Praeg.
Monanthes wildpretii Banares & Scholz
Sedum brissemoretii Raymond-Hamet
CRUCIFERAE
*Crambe arborea Webb ex Christ
Crambe laevigata DC. ex Christ
*Crambe sventenii R. Petters ex Bramwell & Sund.
*Parolinia schizogynoides Svent.
Sinapidendron rupestre (Ait.) Lowe

CYPERACEAE
Carex malato-belizii Raymond

DIPSACACEAE
Scabiosa nitens Roemer & J. A. Schultes

ERICACEAE
Erica scoparia L. subsp. azorica (Hochst.) D. A. Webb

EUPHORBIACEAE
*Euphorbia handiensis Burchard
Euphorbia lambii Svent.
Euphorbia stygiana H. C. Watson

GERANIACEAE
*Geranium maderense P. F. Yeo

GRAMINEAE
Deschampsia maderensis (Haeck. & Born.) Buschm.
Phalaris maderensis (Menezes) Menezes

GLOBULARIACEAE
*Globularia ascanii D. Bramwell & Kunkel
*Globularia sarcophylla Svent.

LABIATAE
*Sideritis cystosiphon Svent.
*Sideritis discolor (Webb ex de Noe) Bolle
Sideritis infernalis Bolle
Sideritis marmorea Bolle
Teucrium abutiloides L'Hér.
Teucrium betonicum L'Hér.

LEGUMINOSAE
*Anagyris latifolia Brouss. ex. Willd.
Anthyllis lemanniana Lowe
*Dorycnium spectabile Webb & Berthel
*Lotus azoricus P. W. Ball
Lotus callis-viridis D. Bramwell & D. H. Davis
*Lotus kunkelii (E. Chueca) D. Bramwell & al.
*Teline rosmarinifolia Webb & Berthel.
*Teline salsoloides Arco & Acebes.
Vicia dennesiana H. C. Watson

LILIACEAE
*Androcymbium psammophilum Svent.
Scilla maderensis Menezes
Semele maderensis Costa

LORANTHACEAE
Arceuthobium azoricum Wiens & Hawksw.

MYRICACEAE
*Myrica rivas-martinezii Santos.

OLEACEAE
Jasminum azoricum L.
Picconia azorica (Tutin) Knobl.

ORCHIDACEAE
Goodyera macrophylla Lowe

PITTOSPORACEAE
*Pittosporum coriaceum Dryand. ex. Ait.

PLANTAGINACEAE
Plantago malato-belizii Lawalree

PLUMBAGINACEAE
*Limonium arborescens (Brouss.) Kuntze
Limonium dendroides Svent.
*Limonium spectabile (Svent.) Kunkel & Sunding
*Limonium sventenii Santos & Fernandez Galvan

POLYGONACEAE
Rumex azoricus Rech. fil.

RHAMNACEAE
Frangula azorica Tutin

ROSACEAE
*Bencomia brachystachya Svent.
Bencomia sphaerocarpa Svent.
*Chamaemeles coriacea Lindl.
Dendriopoterium pulidoi Svent.
Marcetella maderensis (Born.) Svent.
Prunus lusitanica L. subsp. azorica (Mouillef.) Franco
Sorbus maderensis (Lowe) Dode

SANTALACEAE
Kunkeliella subsucculenta Kammer

SCROPHULARIACEAE
*Euphrasia azorica H.C. Watson
Euphrasia grandiflora Hochst. in Seub.
*Isoplexis chalcantha Svent. & O'Shanahan
Isoplexis isabelliana (Webb & Berthel.) Masferrer
Odontites holliana (Lowe) Benth.
Sibthorpia peregrina L.

SOLANACEAE
*Solanum lidii Sunding

UMBELLIFERAE
Ammi trifoliatum (H. C. Watson) Trelease
Bupleurum handiense (Bolle) Kunkel
Chaerophyllum azoricum Trelease
Ferula latipinna Santos
Melanoselinum decipiens (Schrader & Wendl.) Hoffm.
Monizia edulis Lowe
Oenanthe divaricata (R. Br.) Mabb.
Sanicula azorica Guthnick ex Seub.

VIOLACEAE
Viola paradoxa Lowe

Lagere planten

BRYOPHYTA
*Echinodium spinosum (Mitt.) Jur. (o)
*Thamnobryum fernandesii Sergio (o)

ISSN 0254-1513

COM(97) 195 def.

DOCUMENTEN

NL **14 15 03**

Catalogusnummer : CB-CO-97-211-NL-C

ISBN 92-78-19668-1

Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen

L-2985 Luxemburg